

Centre Parroquial d'Horta

butlletí

Núm. 30
Setembre 1991

I tot passant el temps...

Encara que no és l'hora de fer el balanç de la celebració del 125è aniversari del Centre Parroquial, no he pogut vèncer la temptació de passejar-me en el temps viscut fins ara i donar-hi la valoració avançada que a mi em mereix.

Han estat nou mesos d'intenses activitats i actes, que han fet viure la realitat i la il·lusió per la qual vàrem crear la Comissió encarregada de dur a terme la programació completa de la commemoració.

Hem comptat que tot el barri ha respost amb gran dedicació als esdeveniments, i que la nostra sala d'actes s'ha vist plena de gom a gom en molts dels

actes celebrats, la qual cosa ens dóna una referència prou exacta de l'acceptació rebuda, i que això ens anima molt per a seguir endavant amb la tasca de portar el Centre i la seva gent cap a llocs més destacats de la vida social i cultural.

Per a nosaltres ha estat molt gratificant i per això ens n'hem de felicitar, comprovar la gran capacitat de treball de totes les persones que s'han fet càrrec de l'organització de cadascun dels nombrosos actes. Sincerament hem de dir que són dignes d'imitar. El fet de tenir a les nostres files gent tan abocada i preparada, si més no, per a dedicar el seu treball en favor dels altres és realment confortant i dóna el ple sentit de l'existència del Centre Parroquial d'Horta.

Durant aquest parcial període que hem passat del 125è aniversari, també hem viscut amb sorpresa el fet que, després de més de 35 anys d'exercici com a rector de la nostra parròquia i a la vegada com a consiliari del Centre, el Rvd. Mn. Xavier Roselló i Roselló s'ha retirat dels càrrecs per raons personals, passant a desenvolupar les tasques que li són pròpies en una altra parròquia de Barcelona.

En aquestes pàgines del nostre Butlletí—del qual Mn. Xavier era habitual col·laborador—volem fer esment de la personal i particular actitud de participació per ell demostrada fins fa ben poc, i de l'ajuda de tota mena en el transcurs de tants anys (28,6% de la vida del Centre), molts d'ells ben difícils per a la marxa i la continuïtat de la nostra entitat, i el de mantenir-se al nostre costat, en tot i per tot, crec que també és d'agrair.

En un altre ordre de coses us faig saber que, quan s'acabin les celebracions del 125è aniversari, s'acabarà també la improrrogable vigència de la Junta Directiva que presideixo. Què vol dir això? Doncs que cal que en el temps que manca

d'aquí a fi d'any, hem de ser capaços entre tots de trobar les persones necessàries per tal de formar les ternes d'elecció preceptives de la nova junta. Us demano, si em permeteu, que no passeu de llarg aquest important suggeriment que us faig. És el moment d'ajuntar esforços per aconseguir el compromís de les persones que poden formar la nova junta, perquè sigui una bona junta. El temps ens donarà la raó. Esperem-ho.

Pel que a mi em correspon, el balanç és ben senzill. He fet tot el que he pogut i sabut. No se'm pot demanar més. Sento la meua limitació, però cadascú és com l'ha fet Déu Nostre Senyor.

Seguiu treballant pel Centre, i així podrem conservar permanentment els valors d'identitat aconseguits després de tants anys.

Com sempre, resto a la vostra disposició.

Enric Roig i Martí
President del C.P. d'Horta

Necrològiques

Al moment de posar en premsa el nostre butlletí núm. 29, el passat mes de juny, ens assabentàrem de la pèrdua irreparable del nostre soci Joan Mari i Oliva, el capdavanter del Pessebrisme de Barcelona, el projectista del nostre escenari, l'home treballador, artista, bon conversador, destacable en tots els camps intel·lectuals i manuals.

Lamentem la seva pèrdua. El més sincer condol a tota la seva extensa família.

El propassat 2 de setembre, perdíem un altre prohom de la barriada: l'amic Ignasi Vallhonesta i Juanola, el qual durant molts anys havia estat President de la delegació a Horta de la Unió Excursionista de Catalunya.

Un dels homes més coneguts a casa nostra, treballador infatigable a favor del pròxim.

Lamentem i plorem la seva pèrdua. Que al Cel sigui. El nostre sincer condol a la família: esposa, fills i néts.

Festivitat de Sant Lluís 1991

Les festes d'enguany han estat acuradament preparades per l'equip organitzador, i esperades amb simpatia pels socis, en general.

La trobada a l'església per a la celebració de l'Eucaristia ja ha estat extraordinària, en comparació als anys anteriors. Després, la reunió a la Nafarren Etxea (Casa de los Navarros) per al sopar de gala, ha arrodonit la diada. Una sala amb 180 persones impressiona. Si aquestes persones es coneixen entre si i simpatitzen, millor que millor. Ens agraïda recordar el passat, embellir-lo i mitificar-lo. Es conten anècdotes, es reviu moments de goig, d'emoció, de tendresa. Hi ha enyorança pels que ens han deixat. Hi ha bona disposició d'acollir els nous, la nova generació. En general, hi ha unes ganes de compartir, de fer pinya, d'encoratjar a seguir actius, de no perdre l'identitat.

Tots aquests sentiments flueixen en la sala que ens donava acollida, i la festa s'allargava perquè no desitjàvem trencar l'harmonia.

Recordarem amb complaença la diada de Sant Lluís 1991.

Una Sòcia Activista

QUATRE MOTS SOBRE LA FESTA LITERÀRIA DEL C.P. D'HORTA

Celebrar un certamen literari i aplegar-hi poetesses i poetes cantant amb llurs poemes la **Fe**, la **Pàtria** i la **Llibertat**, i, a més, prosistes exposant una narració de tema **Lliure, Poètic** o "**Contístic**", ja és una festa espiritual i patriòtica.

I si, per afeïtí, les nou dames d'honor, abillades de blanc, símbol de puresa, lliurant els guardons respectius i, de més a més, un bon estol de nenes i nens, després de la recitació pels nou rapsodes molt brillants, i després dels parlaments escaients, anaven oferint rams de gladiols blancs i vermells a balquena, ja podem resumir en poques paraules ben significatives, que **poesia**, **bellesa** i **germanor** hi han estat presents.

Tot aquest ambient natural, fins i tot d'innovació i sorpreses, florit d'harmonia ciutadana, l'ha ben viscut el públic que omplia de gom a gom el pati de butaques del teatre en commemoració, al mateix temps, del 125è aniversari (1866-1991) del Centre Parroquial d'Horta.

Es per tot això, i més, que cal felicitar els organitzadors, col·laboradors i participants i, especialment pel paper representatiu, el senyor Enric Roig, President del Centre, i també la Secretària del Certamen, senyora Maria Franquesa, i el presentador de l'acte, molt cortès, senyor Daniel Comas. Aprofito aquesta avinentesa per encoratjar-los, sincerament, que se-

gueixin celebrant una **Festa** com aquesta —més sovint— en pro de les lletres i la llengua nostrades i també pel just desfogament i desenvolupament

cultural de tot el veïnatge del barri.

Pere ELIES i BUSQUETA
(és Creu de Sant Jordi)

FESTA EXTRAORDINÀRIA AL CENTRE PARROQUIAL D'HORTA

Als simpàtics hortencs per la seva tasca cultural

No sé com expressar, certament, el goig que el meu cor va sentir a la gaia festa celebrada el diumenge dia 22 de setembre prop passat.

Des del meu seient del Jurat, era una emoció contínua tot contemplant les boniques

dames d'honor al centre de l'escenari, escoltant els recitadors i recitadores dels treballs premiats, amb veu clara i sonora, i admirant, després, les nines i els nins endiumenjats repartint pomells de flors a uns i altres. El teatre vessava de

joia. Tot era harmoniós.

És ara, vuit dies després de la Festa extraordinària, que encara em dura l'emoció i l'alegria de veure i saber que Catalunya és ben viva pel que fa, especialment, en les seves sanes tradicions.

Martina d'ELIES
(és Contista)

Temporada 1991/1992

Amb motiu de la Festa Major, el proper dia 8 de setembre varem començar la temporada 91-92 de cinema familiar al nostre Centre. Les pel·lícules projectades foren **Los 4 músicos de Bremen** i un curt de Tom i Jerry.

La programació prevista per als propers mesos és la següent:

5 i 6 d'octubre: **Patoaventuras**, de Walt Disney.

12 i 13 d'octubre: **Más allá de la aventura**, amb Heidi i Peter.

19 i 20 d'octubre: **El Superagente Picapiedra**, de Hanna i Barbera.

26 i 27 d'octubre: **Gallien, el monstruo de las galaxias, ataca a la Tierra**

2 i 3 de novembre: **Slipstream, la furia del viento**.

9 i 10 de novembre: **Astérix, el golpe de menhir**, amb Astérix i Obèlix.

16 i 17 de novembre: **Danny, campeón del Mundo**.

Les sessions dels diumenges comencen a les 4.45 i a les 6.30 de la tarda.

CURSETS DE TENNIS TAULA

NOIS I NOIES: Si teniu de 9 a 15 anys i ganes d'aprendre a jugar a un Esport Olímpic, veniu al Centre.

Informació a Secretaria

Laborables, de 7 a 9 // Telèfon 427 73 27

futbol sala

Moltes activitats

L'equip de futbol sala, format per Xavier, Pere i Toni Solé, Robert i David Moliner, Joan Basco, Eduard Pros, Roger Serra, Carlos Palmero i Jordi Ginestet, jugà aquest any un altre cop a la Lliga del Meyland.

El passat mes de juliol vam organitzar un torneig de futbol sala i bàsquet inter-seccions del C.P. d'Horta amb motiu del 125è aniversari de la casa.

Van jugar a futbol sala les seccions de: Tennis Taula, Esbart, Teatre i Futbol Sala. Van quedar en el següent ordre: 1r, Futbol Sala; 2n, Tennis Taula; 3r, Esbart; i 4t, Teatre. Màxim goleador: Hèctor Montanyana; porter menys golejat: Roger Serra.

El bàsquet va ser femení i van jugar-hi la secció de Teatre contra un grup de sòcies. El partit va ser molt divertit i va acabar amb una contundent victòria de les sòcies. Màxima encistelladora: Anna Sitjà.

Seguidament es va fer un concurs de triples on les cistelles no van funcionar gaire. El guanyador va ser en Florenci Grau, representant del Tennis Taula.

Torneig. Com cada any, l'equip de futbol ha coordinat les activitats del torneig inter-entitats de la Festa Major d'Horta 91. Aquest són els participants:

Futbol Sala: Xavier i Toni Solé, Robert i David Moliner, Joan Basco, Roger i Miquel Serra, Carlos Palmero, Jordi Ginestet i Eduard Pros.

Parxís: Ernest Sitjà, Àngel Sabadell i Jaume Font.

Botifarra: Florian Moreno i Antonio Trinidad.
Billar Pool: Xavier Solé, Àngel Sabadell i Pep Subietas.

Dòmino: Jordi Nerin i Francesc Badia.
Petanca: Pere i Xavier Solé, Carlos Palmero

i Eduard Pros.

Frontó: Josep Mora i en Leandro.

Tennis: Roger Guarch i Florenci Grau.

Tennis Taula: Dani Blanes, Jordi Sousa i Josep Cambron.

El resultat encara no es coneix.

Pere Solé i Serra (soci nº 296)

tennis de taula

7è d'Espanya

LA MILLOR CLASIFICACIÓ DE LA HISTÒRIA

Doncs, sí: la Secció de Tennis de Taula del Centre Parroquial d'Horta, després de disputar la XXVIII edició dels Campionat d'Espanya Jovenil, que es va celebrar el propassat mes de juliol a Sanlúcar de Barrameda (Cadis), va assolir la millor classificació per al Centre de tota la seva Història.

Des que l'any 1979 l'equip format pels 'ja

Jordi Sousa Mascians, Raül García de Lucas, Xavier Osorio Hernández, Francesc Xavier García Rivillas, Roger Sosa Roig, Alfred Morata Sánchez, Albert Llorente Mola, Jordi Montesinos Rodríguez, David Pérez Viola, Robert Mora Piñero, Oscar Plata Sastre, Héctor Montañana Calvillo, Xavier Benito Sánchez, Daniel Blanes Cano.

Tot això succeeix a Horta, quan manquen 10 mesos per l'inici de la XXV Olimpíada de l'Era Moderna.

Pep Xarxa

vells" Felip Olivera, Jaume Miró, Josep Magrans i Josep Homar inaugurés les participacions del C.P. d'Horta als Campionats d'Espanya amb un 11è lloc, un altre equip del Centre, format aquesta vegada pels "actuals joves" Roger Guarch, Florenci Grau i Daniel Blanes Cano, ha aconseguit pujar el rècord al 7è lloc amb una gran igualtat en els primers llocs. Amb una mica més de sort, hauríem pogut fer classificar el Centre en una posició encara més alta, tot i competir amb equips i entitats d'estructura i pressupost més elevat que el nostre. Felicitats, doncs, a tots.

Resultats del CP Horta a Sanlúcar de Barrameda

Palma TT - CP Horta, 5-4
 Cantabria - CP Horta, 3-5
 Collado Adra - CP Horta, 3-5
 Benigamin - CP Horta, 2-5
 Hospitalet - CP Horta, 5-3

Aquesta temporada 91/92 l'iniciem amb noves il·lusions i ganes d'intentar repetir els èxits esportius de l'anterior. Per això aquest any tenim sis equips i una trentena de jugadors. Els seus noms són:

Josep M. Miró Castells, Benet Moreno de la Hoz, Felip Olivera Robles, Jaume Miró Castells, Jordi Vélez Fernández, Josep Magrans Breu, Josep Mora Palacín, Roger Guarch Nogué, Florenci Grau López, Albert Aylon Pérez, Pablo Fernández Muñoz, David Machirán Guirado,

fotografia

Exposició, concurs, assemblea

Exposició. En el darrer butlletí anunciàvem l'exposició que preparava la Carme Ballester. Hem de remarcar i elogiar el treball acurat de la Carme, i el gust exquisit en tractar temes fotogràfics, Enhorabona!

Concurs. El concurs nacional d'enguany ha estat molt reeixit. S'han presentat 221 obres, de les quals han estat desqualificades 10 per no ajustar-se a les normatives de les bases.

El veredicté fou el següent:

Obres presentades, 221; obres acceptades, 211.

Premi d'honor col·lecció. Lema: *Suggestió*. Gabriel Brau Gelabert (Cardedeu).

Primer premi. Títol: *Escoles I*. Domènec Alió (Barcelona).

Segon premi. Títol: *Cel i mar*. Moisès Serra Martí (Sabadell).

Tercer premi. Títol: *Passeig Marítim*. Jaume Caminal Serret (Barcelona).

Classificació social (en el Nacional):

Primer premi. Títol: *Boires II*. Carme Ballester Piqué.

Segon premi. Títol: *A*. Gaspar Agulló Torné.

Classificació social del Curs 1990-91:

Primer premi. Gaspar Agulló Torné.

Segon premi. Carme Ballester Piqué.

Tercer premi. Jaume Caminal Serret.

Assemblea. El dia 10 d'octubre d'aquest any 1991 farem la primera tertúlia mensual. Hem convocat a tots els socis de la secció perquè més que tertúlia, la trobada sigui una assemblea a fi de formular una nova junta. Esperem que la renovació serveixi per donar una embranzida positiva a aquesta secció.

FOTOGRAFIC D'ORTA
GRUP Secció del Centre
PARROQUIAL

teatre

El rei que no reia

El programa ens diu: 75 actors de la Casa...

Aquest ha estat el millor incentiu per a fer-nos sortir de la closca: reveure els nostres actors i gronxar-nos en els records d'un passat que estimem, perquè és el nostre.

La presentació de la comèdia ha estat molt bona: decorats, mobiliari, vestuari... Feia goig!

La direcció, molt ben resolta. Fer bellugar tanta gent i col·locar-la ordenadament és tot un art. La mà de l'artista Armand Calafell s'endevinava entre bastidors.

La interpretació, en general, força bé. "Quien tuvo, retuvo y guardó para la vejez", diu un adagi castellà, el qual és aplicable a l'ocasió present.

L'obra és un conte intrascendent que avui dia no encaixa gaire.

Per a tots aquells de l'AHIR, podia tenir un caire romàntic. Per als de DEMA era divertit i intrigant. Per als d'AVUI era anacrònic i absurd.

N'hi ha hagut per a tots els gustos. La fita fixada era reunir gran nombre de socis. Això s'ha aconseguit.

Si desitgem que tornin caldrà donar una altra mena d'espectacle, perquè la il·lusió és efímera i el viure de cada dia es fa de PRESENT, no de PASSAT.

Un-soci-que-hi-és-sempre

manualitats

Exposicions i nou curs

Juny 1991. Amb un esforç desinteressat i una bona voluntat remarcable —i diuen que avui dia la gent no col·labora— s'ha inaugurat la cinquena exposició de treballs manuals.

S'ha de reconèixer que la secció de Manualitats és, actualment, la reina del C.P.H. Porta una empenya i un dinamisme dignes d'admiraació. El resultat és la magnífica exposició que ens han presentant.

Els elogis queien com una pluja benefactora encoratjant aquest equip femení a continuar la tasca que tan il·lusionades porten a terme.

Quantes mans de plata tenim entre nosaltres! De quanta bellesa podem envoltar les nostres accions quotidianes.

On hi ha gust per l'art, hi ha amor.

On hi ha amor, hi ha pau.

On hi ha pau, hi ha Déu.

Ja no podem anhelar millor Companyia!

Setembre 1991. Els novells pintors han omplert de color i llum la sala d'exposicions amb una ampla aportació de quadres pintats a l'oli, el treball del curs 90-91. Per molts anys!

Octubre 1991. El dia 1 d'octubre comença el nou curs aquesta Secció.

Les llistes d'inscripció són extenses, tant, que ens hem vist obligats a col·locar el cartell de "No hi ha places" per falta d'espai i d'hores.

Quasi en la seva totalitat, és el personal femení l'interessat a assistir a la seva formació manual i intel·lectual.

Sense comentaris!

Una admiradora de Manualitats

entrevistes

Per Dora Serra

Josep Civit i Giraut

El soci núm. 25 del C.P. d'Horta és en Josep Civit i Giraut, nascut el 4 de gener del 1927.

Parlem amb en Josep Civit, tan conegut pels hortencs perquè procedeix del forn de can Civit, del carrer Sant Tomàs, i perquè s'ha sabut guanyar un prestigi d'artista tant en el camp de la joieria com en el de la pintura i també en l'art pessebrista.

— No avancem esdeveniments i procedim per ordre cronològic. Parla'ns dels teus pares, si et plau.

— El meu pare era pagès, fill de Conesa (Conca de Barberà), i el benjamí de cinc germans. Va haver-se d'espavillar i guanyar-se la vida lluny de la casa patral. Aprendre l'ofici de ferrer. Quan li tocà fer el soldat, l'enviaren a la guerra de Cuba. Acabades les baralles, s'hi va quedar durant vuit anys, treballant com un "moreno". Va muntar un petit negoci de compra-venda de fruites i altres productes del país. En un viatge a Barcelona dintre d'aquell període d'anys, a més de visitar la família, va conèixer la que seria la meua mare: n'Àngela Giraut i Sindreu, que vivia amb els oncles Giraut, ferrers. (Tenien una feica al casc antic de Barcelona.)

— Es van prometre amor etern i ell deuria tornar a Cuba amb el propòsit de liquidar els negocis i retornar a ciutat amb el títol d'indiano...

— Més o menys. El festeig continuà i planejaren el casament. Compraren el forn de can Barlet, conegut pel forn del Camp, es casaren i començà la saga dels Civit, als carrers de Sant Tomàs, 37, i Palafox, 19.

— Quants germans tingueres?

— En vaig tenir quatre. Jo sóc el que fa cinc.

— Igual que el teu pare!

— Igual. La gran és la Maria, casada amb en Balcells. Després venia en Joan, que morí l'hivern del 1970. L'Arnadeu sols visqué onze mesos. L'Àngela és casada i resideix a Gràcia. L'últim, jo, en Josep. Tots som batejats a la parròquia d'Horta. Primera comunió, també. Escola: els nois, als "Hermanos", i les noies, a les Dominiques.

— Tu vas tenir una infantesa molt accidentada...

— De l'any 30 al 34 hi hagué una plaga molt forta de poliomièlitis, malaltia coneguda per paràlisi infantil. Els infants que no morien, quedaven greuement nafrats. Una altra de les víctimes como jo fou

en Jordi Mayol, que tants anys es passejà pel món amb cadira de rodes.

— Ara es vacunen els infants a partir dels sis mesos i la malaltia és gairebé eliminada del tot. S'encomana el seu virus?

— La "polio" no s'encomana ni s'hereta.

— Thas de medicar?

— Dels quatre als dotze anys em van medicar i em practicaren diverses intervencions quirúrgiques. Als sis anys em posaren el primer aparell ortopèdic a la cama esquerra. És aleshores que començo a anar a l'escola.

— Et devia costar adaptar-te i aguantar les imperinències dels companys. Els infants, sovint, són molt cruels.

— Hi ha gent insensible en totes les edats. És un problema de la societat a tots nivells. Jo vaig tenir i tinc molt bons amics que m'han ajudat a la descoberta de la llei d'adaptació. Entre ells, els metges: el doctor Lluís Barraquer, el doctor Gisbert i el doctor Castanyer.

— Et teu caràcter voluntariós també t'ha ajudat en la dura lluita de vèncer entrebancs. No tothom té aquesta gran qualitat.

— És possible. Jo volia fer el mateix que els altres infants i ho feia a la meua manera: jugar a pilota (feia de porter normalment). Jugàvem al carrer Horta, Palafox amunt. Era més ample que ara. En dèiem el Fondo, de tot aquell sector. També teníem un bon camp darrera l'escola de les Dominiques, on ara hi ha la torre dels Collet. En dèiem el camp de les "Hermanes". A més del futbol, anava amb patinet, un fòtil que tots els xicots sabíem construir-nos amb una fusta i quatre coixinets. Vaig fer competicions de ping-pong (vaig arribar a campió en un campionat dels Lluïsos). També practicava el frontó i el bàsquet. Mai no faltava als entrenaments, pilotjava. No podia prendre part en les competicions, ja que no em puc desplaçar fàcilment. Una altra activitat era anar amb bicicleta. Els diumenges fèiem sortides amb els amics, tirades llargues: Horta - Espiugues. Després ja vaig començar amb les motos. La primera, una Lube.

— La teua colla i les teves activitats eren del Centre Parroquial?

— Una mica de tot arreu. Jo era soci dels Lluïsos, del Foment, del Tennis i no sé si ho vaig ser també de l'Ateneu. Recordo que hi havia anat a fer campionats de ping-pong com a component de l'equip dels Lluïsos. Allà pels anys quaranta vaig formar un equip al Foment.

— Tornem enrere. Anaves a escola, als "Hermanos"...

— En esclatar la guerra vaig anar a les Eroles amb en Lluís Homar i tota la colla que ell anomena en la seva entrevista (1). Després començo a treballar als catorze - quinze anys, com la majoria

(1) Vegeu el núm. 28, pàg. 6, d'aquest Butlletí.

d'adolescents d'aquella època.

— *En un taller de joieria?*

— Sí. Començo com a aprendent: escombrar, fer comandes, mirar, agafar eines i conèixer-les, fer exercicis amb metalls, etc.

— *L'habilitat manual et ve de lluny.*

— Abans dels sis anys, el pare em deixava agafar pasta de pa de l'obrador i a modelava. També vaig aprendre a fer tota mena d'objectes de paper i cartró: barques, ocells, altres animals... Amb rodets de fil confeccionava joguines. Com que a l'estiu anava al poble del pare, a Conesa, em coneixia bé els útils del camp, els quals reproduïa a la meua manera. Ja de gran he dissenyat i modelat amb metalls: plata, or, aram, ferro, llautó... També amb fang, guix i fusta. M'he endinsat en el món dels oficis: fusteria, forja, arquitectura...

— *Quan comences a treballar pel teu compte?*

— Als vint o vint-i-un anys munto el primer taller al carrer Major, en un pis de la Caixa. Després, al mateix carrer, al Fondo. Mestard, al capdavant del carrer Martí i Alsina.

— *Va ser difícil fer-te una clientela?*

— Els començaments sempre són durs. El fet de treballar pel meu compte em donava la llibertat d'investigar, dissenyar, descobrir noves possibilitats. Quan em va semblar que tenia una col·lecció prou presentable, jo mateix oferia les meves creacions a les botigues. Més endavant, ja vaig tenir un representant i em vaig anar introduint plenament en el mercat de Catalunya, en el d'Espanya i, després, en els d'Europa i dels Estats Units.

— *Exposicions. Recordo la primera a Horta, a la sala de la Caixa. Exposares joies, ceràmica i objectes de metall.*

— Sí, ho recordo. La ceràmica era de l'Aguader. N'he feta jo, però no gaire. Per a mi és un hobby. Ben mirat, també ho són la pintura i la joieria. M'ho passo molt bé creat. Jo no considero que el treball sigui un càstig; al

contrari, per a mi és un plaer. Si... he fet peces de ceràmica al taller de la Dolors Gili i els germans Emil i Josep Maria Matas. També he treballat amb en Collet... Aquesta exposició a la sala de la Caixa va ser una iniciativa d'en Pere Martí Codina, ànima del Cercle Artístic d'Horta (Círculo Artístico, en aquells temps). Em va voler presentar com a joier d'Horta. Vaig accedir a la seva iniciativa, una mica espantat, i vàrem muntar l'exposició.

— *Quines eren les activitats del Cercle Artístic?*

— Promocionar tota mena d'activitat artística com es dedueix del seu nom. Vàrem fer una colla d'exposicions: diorames de pessebres, pintura, escultura, etc. Organitzàrem concursos de tota mena al barri... Els concursos d'aparadors tingueren gran resonància. Pintura ràpida a la plaça Eivissa... Per cert: quan organitzàrem aquest concurs, el senyor Costa Ugeda, que en aquell moment era conseller del districte, s'hi va interessar molt i ens va ajudar a organitzar-ne un a la plaça de Catalunya, amb la col·laboració del Reial Cercle Artístic de Barcelona.

— *Aquestes dependències que veiem sempre tancades i barrades, pertanyents a la Casa Marín, serviren per acollir una sèrie d'exposicions.*

— El senyor Blanxart, el propietari, ens cedi els locals perquè els utilitzàssim en benefici de la barriada. Vàrem fer-hi exposicions de pessebres, de pintura, de fotografia, de roses. Una de sorprenent fou la de papallones. Els senyor Blanxart era una gran persona. Mai no volgué cobrar res per l'utilització dels locals, ni tan sols les factures del corrent elèctric, que, per cert, eren força elevades, ja que en fèiem una gran consumissió. En dissoldre's el Cercle, li tornàrem les claus. Li retèrem un gran homenatge. Se l'havia ben guanyat!

— *Quants anys va durar el Cercle?*

— De quinze a vint anys.

— *Per què es va dissoldre?*

— Circumstàncies de la vida. Els pioners ja no podien ocupar-se'n per causes justificades: la feina, la família, etc. Desfet el grup, dissolta l'associació.

— *Parla'ns de pessebres.*

— Als vuit anys vaig fer el primer pessebre a casa. Com que l'espai era gran, jo tenia llibertat d'usar-ne i fer-hi tants invents com em passaven pel cap: cases de fang, de suro, de guix...

— *De pessebres, se'n feien a totes les cases, i fins es podien visitar.*

— Jo anava a veure'ls tots, si me n'assabentava. El de can Marcet era un dels més admirats. El de ca la "Doloras", la camisera; el de can Quiket, el tocinaire; el de l'àvia Salvà; el de can Torrents, a la plaça de la Ciutadella...

— *Tu ets membre destacat de l'Associació de Pessebristes de Barcelona. Tu i en Joan Mari, al cel sia, sou els dos pessebristes de més renom d'Horta, de Barcelona i potser d'Europa, sense exagerar.*

— L'Associació de Pessebristes de Barcelona està molt ben considerada arreu del món. Cada tres anys es fa un Congrés Internacional de Pessebres. L'any 1957 es feu una trobada aquí a Barcelona. Hi assistiren austríacs, alemanys, francesos, polonesos, italians... Vaig ser invitat a anar a Milà l'any següent. En nom de l'Associació, en Joan Mari, en Meneses i jo hi assistírem i hi construïrem quatre diorames de nou metres quadrats.

— *Transcriu part del programa de Milà:*

"Mostra Internazionale del Presepio del Re Magi, nell'Arte, nella Storia, nel Folklore, nella Famiglia. 7 dicembre 1958 / 20 gennaio 1959. Presepi di tutto il Mondo..." *Seta. Congo Belga. Orient. Indostan. Dinamarca. Suècia. Catalunya. Salsburg. Tirol. Txecoslovàquia. Hongria. Polònia. Rússia. Iugoslàvia. Sibèria. Eslovènia. Espanya. Milà...*

— *Va ser un viatge ple de tràfecs. Vàrem llogar un vagó de càrrega per traslladar tot el material. Els "carabinieri" no ens*

voien deixar passar. Ens registraren. Buscaven contraban. Es pensaven que els preniem el pèl quan veieren que portàvem un carregament de guix, fang, molsa i farigola.

— Vau estar molt temps per a muntar la mostra?

— Quasi un mes i mig, treballant tantes hores com aguanta va el cos. Va ser una exposició molt maca. Ens la van televisar. A casa nostra tot just començava a muntar la primera cadena televisiva.

— Participeu en congressos arreu d'Europa.

— Sí. Hi ha una llarga llista. He obtingut molts trofeus que guardo amb il·lusió.

— Passats els congressos i les festes nadalenques, que se'n fa de tants diorames?

— Els de l'estranger, passen als seus museus. Barcelona no en té cap, de museu del pessebre, malauradament. Molts dels nostres diorames es malmeten o els guarda el mateix autor.

— Fullejo un Ideal de l'any 1963, i repasso l'entrevista que et va fer el nostre amic Lluís Cuevas. Ja en aquella època hi ha llista de països visitats i de guardons obtinguts és llarguíssima. (L'entrevista la podeu llegir sencera a

l'ideal núm. 163, de desembre de 1963.) En aquella època encara no l'havies revelat com a pintor.

— La dedicació als pessebres em vincula amb el món de la pintura. En els diorames no sols es treballa el guix. Hi ha tot un entretreixit d'arquitectura i de pintura, volum i color, ombres i llums. Cap als anys 70 faig la primera exposició. Juntament amb pintura presento una col·lecció de joies i peces escultòriques de diversos metalls... He de fer referència una altra vegada d'en Pere Martí Codina. Ell em va estimular a endinsar-me en el món de la pintura. Ens vàrem fer molt bons amics —encara ho som—. Sortíem sovint a pintar a l'aire lliure. Erem una colla de motoritzats. Anàvem al Prat de Llobregat, a Vallvidrera, a Centelles... Entre altres de la colla, recordo en Lara, que actualment resideix a París, l'Estruc, en Jaume Romeu...

(Sóc a l'estudi d'en Josep Civil. Les seves pintures, ordenadament arxivades, omplenen tres o quatre armaris. La bellesa dels blaus omple de màgia l'habitació. En Josep troba en un prestatge els petits quadres dels seus inicis, que em mostra tot lent aquest comentari.)

— Mira, aquest paisatge és pintat al Prat. Recordo que aquell dia m'acompanyava en Josep Serra Llimona. Era un jove net de quinze o setze anys que encara es considerava un principiant en el món artístic de la pintura.

(Continuem contemplant quadres i més quadres: la Cerdanya una vegada, i una altra, i una altra. Els camps de Castella, amb el cel d'un blau més intens i una terra vermellosa. El país del Quixot, groc de blat, i molins sense aspes... El Delta de l'Ebre, camps d'un color torrat, una caseta perduda, mar i cel, cel i lluna... blaus i ocres; verds i grocs...)

— Has fet moltes exposicions de pintura?

— He participat en bienals per diferents punts de Catalunya, també exposicions col·lectives a Madrid, a Valladolid i a d'altres ciutats. Sí... bastantes.

— El que trobo extraordinari és que, a part d'aquest món artístic, et dediquis al deport de les curses de motos i cotxes.

— És com una vàlvula d'escapament. M'entusiasma el món dels motors.

— No és una bogeria?

— Un corredor no és cap boig! Ben al contrari; cal un gran es-

forç de concentració. El cervell ha d'accionar tan ràpidament com les rodes. No es tracta tan sols de córrer i donar gas. És anar sobre una màquina, dominar-la i dirigir-la. L'has de conèixer peça per peça. Es com si dirigissis o escoltessis un concert. Cada instrument té la seva ressonància igual que les peces d'un motor — els motors de competició són diferents dels altres—. Has d'estar molt atent. T'has d'integrar amb la màquina com si fossis una peça més. No pots desafinar, ha d'haver-hi una gran harmonia. Un error de dècimes de segon et poden fer "passar de rosca" (aquesta és una frase feta molt usada entre els corredors), pots volar pels aires. T'hi jugues la vida. Hi hagent molt intel·ligent que corren tant en cotxe com amb moto. Conec arquitectes, enginyers, metges... No! No són bojos!

— *Vas prendre part en competicions, tant de motos com de cotxes, durant vint anys: del 1950 al 1970, més o menys.*

— Vaig debutar en una cursa a Granollers, per la Festa Major. Im'hi vaig trobar molt bé. Em van animar perquè continués. Em vaig fer soci del Reial Automòbil Club i de la Penya Motorista de Barcelona i em vaig integrar totalment en el món dels motors.

— *Fes-nos un resum de carreres i competicions.*

— És una llista molt llarga. Pensa que cada diumenge hi havia una prova o altra.

— Ral·lis: Barcelona-Madrid.

— Volta a Catalunya.

— Prova de les quatre capitales catalanes. (Sortiem a les 3 de la matinada d'un dissabte i acabàvem a les 6 de la tarda de l'endemà diumenge.)

— Circuit de Montjuïc, un dels millors d'Europa en aquella època i també un dels més difícils del món.

— Circuit de Saragossa, d'Alcañiz.

— Pujada de la Massana d'Andorra.

— Pujada a Montserrat, a Vallvidrera.

— Volta Sant Cugat-Tibidabo.

— Sant Feliu de Codines.

— El Farell.

— El Montseny. Collformic.

— El Pulmajor de Mallorca, etc., etc.

Ara no es fan aquesta mena de proves, a causa de l'augment de trànsit. Ara es fan ral·lis i grans circuits.

— *Continues vinculat amb els deportistes del motor?*

— En reunim, de tant en tant, els ex-pilots i fem proves extremes: de cotxes antics, de clàssics... Trobades amistoses, homanitats...

(*M'explica el sistema de classificacions i categories. Ho trobo molt complicat i no m'atreveixo a escriure-ho.*)

— *Durant aquests vint anys t'has mantingut entre els 25 primers deportistes espanyols en la seva especialitat.*

— Sí. He aconseguit primers llocs. De vegades, he quedat tercer, o cinquè. I també he estat desqualificat, que tot és possible. Ara bé, el món del motor continua essent apassionant per a mi. Espero poder donar voltes al nou circuit de Catalunya, oficialment, sense competició.

— *Què t'agradaria fer que no hagin intentat encara?*

— U!, és difícil. No ho sé... Potser forja; però ja n'he fet algun intent. M'agrada tot el que faig... Sí, m'agradaria escriure un llibre, com una mena de biografia on pogués parlar de joieria, de pessebrisme i de motors. Potser un dia m'hi posaré.

— *Ben segur. És un home inquerit i no l'estancaràs mai. Esperem veure aquest llibre publicat i poder-lo llegir. Ara la pregunta obligada: què és per a tu els Luïsos?*

— Hi vaig passar una bona part de la meua joventut, des que era aspirant fins als 24 - 25 anys. En guardo molt bons records. Jo intervernia en tot una mica; quan no podia ser activista, era espectador. Recordo quan vàreu estrenar la comèdia dramàtica *Cinc fills* i la vau anar a representar al teatre Romea. Jo us seguia per tot arreu. No m'ho perdia. Ara no conec ningú de la nova genera-

ció. Em fa il·lusió retrobar-me amb antics companys. Vinc a veure els assajos del *Rei* que no reia i sembla que em rejovenixi.

— *El fet de viure fora del barri t'ha desvinculat. Bé deuen haver-hi associacions semblants a la nostra per altres racons de la ciutat.*

— És difícil de trobar-ne. Hi ha locals de catequesi quasi a totes les parròquies, però no un Centre d'acolliment com el d'Horta. Jo m'he llurat a la vida familiar i sempre que podem, som a la Cerdanya.

— *Quants fills tens?*

— En tinc tres, de 20, 18 i 15 anys. Els agrada molt esquiar. El seu lloc d'esbarjo és la Cerdanya, el poble, els amics, l'esquí, la bicicleta, les excursions, les motos. Tot en família. De petits els havia portat a veure els Pastorets. També he intentat d'incorporar-los al Tennis, però els amics no els fan els pares. Cada generació es fa el seu "clan", té els seus gustos, la seva colla. Jo sóc soci dels Luïsos d'Horta i seguiré essent-ne malgrat que n'estigui desvinculat.

— *Si et demanàvem un favor...?*

— Us diria que sí.

— *Gràcies. Podem anunciar una exposició de pessebres per al mes de desembre? I un curset pessebrístic per a la gent d'Horta, grans i petits?*

— Ja he dit que sí per endavant. D'acord. Ja ho anirem perfilant aquests mesos d'estiu.

— *Gràcies, Josep.*

Senyors, exposició de pessebres per les festes nadalenques!

Quedem molts agraïts al company Josep Civit per la paciència que ha tingut de suportar una periodista afeccionada que pregunta i pregunta.

Valia la pena de saber unes pinzellades de la vida i fets del nostre entrevistat, un home tan actiu i superdotat.

Ens congratulem que sigui fill d'Horta i soci del C.P.

Dora SERRA.

records d'altres temps

Per Pere Solé

Capítol XXX

Obres, reconstruccions, modificacions... i anècdotes (I)

El local de Can Xicus s'havia fet petit, quan l'any 1883 el rector Tomàs Casas, gran entusiasta del Centre, juntament amb el seu germà Jaume, adquiriren una casa-masia del carrer del Príncep, avui Feliu i Codina, que destinaren a la construcció del local per a l'Acadèmia de Sant Lluís, ja que aquest fou el nom de l'entitat des d'aquell moment. La construcció anà a càrrec del benemèrit soci, mestre d'obres, Manel Pastó i Masvidal, que més endavant seria president, i que va fer les obres en immillorables condicions econòmiques.

No sabem com va anar el finançament ni la liquidació, però sí sabem que es construí una sala d'espectacles més que suficient per a les necessitats del moment, i una espècie de quiosc-bar que fou regentat per en J. March; també es va agençar el pati per a jugar-hi a bitlles i altres jocs propis de l'època. En aquell temps formaven la Junta Directiva en Francesc Petit com a president, en Francesc Ventura vice-president, en Pau Enrich secretari i en Gregori Puig —pare del senyor Quimet— caixer.

El nombre de socis anava creixent, i el 1895 s'hi efectuaren obres molt importants, també a càrrec del senyor Pastó. Es construí el cafè definitiu, ja de les mides de l'actual, amb entrada directe des del carrer; al damunt, un pis que servia de secretaria. Al pati, un magnífic frontó de mides reglamentàries, on la família Mari, millor que ningú més, pogué lluir extraordinàries facultats per aital deport.

El 1896 es construí una vivenda

per al conserge, que era en J. March; juntament amb la secretaria, l'habitatge ocupava el pis de damunt del cafè. El pis tenia dues portes d'entrada; una donava accés a la secretaria i l'altra era l'entrada de la vivenda, que tenia menjador i cuina i tres habitacions. El 1918 ocupà l'habitatge el nou cafeter Alexandre Saló amb la seva esposa i el seu fill Josep; el 1922 hi naixeria la Maria, l'únic personatge que ha sortit de l'ou en aquesta santa casa.

En ser incendiada la primitiva església el 1909, l'Acadèmia serví de parròquia durant algun temps. La Santa Missa se celebrava a la sala d'espectacles, davant l'escenari.

Durant els anys vint fou agençada la biblioteca, per l'artífex Joan Mari i Oliva, en una dependència contigua al cafè. La va dotar d'un armari artístic a tota alçària, una taula també especialment dissenyada el mateix que les cadires, entarimat de fusta, protegida per unes vidri-

res que l'aïllaven del soroll exterior.

Fou el 1926, acabada d'estrenar la presidència d'en Domènec Mercader, que, sota la presió del director d'escena Lluís Lamor, s'iniciaren importants obres al teatre. Formaven la junta directiva els senyors Domènec Mercader, Manel Pastó Masvidal, Josep Brugués i Joan Brugués, com a president, vice-president, secretari i caixer, respectivament. El record d'aquelles obres omple la quasi totalitat dels "records d'altres temps" del butlletí nº 3. Recordaré, però, la gran col·laboració obrera dels socis, amb president i director escènic al davant, i les corredisses pel carrer Feliu i Codina amb vagonetes carregades de terra extrota del nostre escenari i sala d'espectacles. Que bé que ens ho passàvem fent córrer les vagonetes amunt i avall del carrer, en una feina tan diferent de la que normalment ocupava a tota la colla! Va ser tot un espectacle per als vianants.

Recordaré també la gran guil·lada, tot just acabat el primer acte, del quintet de corda que havia d'amentzar els intermedis, perquè la matinada estava ja avançada. Artísticament, l'estrena del "Sherlock Holmes", obra en cinc actes protagonitzada per en Lluís Homar Duran, amb un paper que semblava escrit per a ell, fou un èxit.

El repartiment era el següent: Sherlock Holmes, Lluís Homar; Moriarty, Estanislau Farrés; Orlebar, Francesc Vendrell; Max, Josep Bartomeus; Dr. Watson, Gaspar Campmany; Benjamin, Josep Urdeix; Billy, Joan Martínez; Paul, Joaquim Solanas; Bassik, Gabriel Gibert; Fletcher, Francesc Pastó; Bribb, Joan Solanas; Jarvis, Ferran Toboso; Fitton, Josep Rius; John, Pere Solé; Stahlberg, Ricard Vendrell; Peter, Josep Pastó; Altheneum, Josep Pallejà.

Mentre duraren les obres el

1926: Grup de socis que treballaren en les obres del 1926-27. Foto: Pere Solé. (L'únic supervivent és el fotògraf.)

quadre escènic actuà a l'escenari del local del carrer de la Rectoria. Hi representà "Los dinamiteros", "El senyor de l'americana" i els pastorets castellans.

El 1934, essent president en Joan Mari i Oliva, es procedí a una reconstrucció del frontó, el joc del qual adquirí una gran empenya tal com s'explica en els "records d'altres temps" del butlletí n° 18.

El 1935 s'adquirí una màquina cinematogràfica sonora, i es construí la corresponent cabina.

I arriba l'espantós 1936, en quin any no podem parlar pas d'obres, sinó de destrucció total. Tirotejats la imatge del Sagrat Cor i el retrat del rector Tomàs Casas, es produeix l'incendi criminal que acaba amb tot el que hi ha als Lluisos, excepció feta de l'estructura del cafè i vivenda, que queda quasi intacte, no així el mobiliari i altres pertinències de la família d'en Martí Torné, que el 1934 havia substituït com a cafeter l'Alexandre Saló, qui havia sofert la pèrdua de la seva esposa Maria. La directiva que tingué de fer front a la desfeta estava integrada per en Joan Mari, en Jaume Bes, en Joaquim Forn i en Pere Solé i Giralt, com a president, vice-president, secretari i caixer, respectivament. Les poques pessetes que hi havia a la caixa foren lliurades a en Martí Torné, com a petita compensació per les

pèrdues sofertes en l'incendi.

El 1939, acabada la lluita fratricida, ens trobem amb escenari i sala d'espectacles totalment destruïts. Però en el frontó, el fusters col·lectivitzats hi havien aixecat un local per a treballar-hi tots ple-gats; l'edifici ens serví de base per, tot fent ver-taders prodigis, muntar-hi escenari i sala d'espectacles amb caràcter provisional. Aquesta vegada les obres anaren a càrrec d'en Manel Pastó i Pons, successor del seu pare com a constructor d'obres. No es va badar, i pel Nadal del 1939 inauguràvem el nou teatre amb "L'Estel de Natzare".

Si, amb "L'Estel de Natzare". Contràriament al que deien el meu germà Ferran i l'amic Antoni Nerín en les seves entrevistes aparegudes, respectivament, als butlletins núms. 11 i 12, el dia de Nadal del 1939 s'estrenà el nou teatre amb "L'Estel de Natzare", aquell any sense demanar permís al "Movimiento"; en fèrem tres representacions: per Nadal, Sant Esteve i Cap d'Any. Per a més detalls, el dia de l'estrena del local, el repartiment va ser com segueix: Verge Maria, Josefina Giménez; Sant Josep, Francesc Oliva; Sant Miquel, Joan Homar; Sant Gabriel, Mercè Nerín; Naim, Francesc Toboso; Jehú, Miquel Bonet; Jonàs, Pere Solé; Mataties, Josep Aragall; Abdaró, Joan Bonany; Satanàs, Francesc Vendrell; Urias, Josep

Urdeix; Asverhus, Josep Saló; Somiel, Joan Martínez; Isaac, Alexandre Saló; Nefitai, Ferran Toboso; Tassis, Josep Clot; Benjami, Lluís Homar Gilbert; Nathaniel, Josep Homar. I per més detalls encara, el dia de Cap d'Any en Joan Romani interpretà el Jehú; en Ferran Solé, el Sant Miquel; en Lluís Homar Duran, el Naim, i en Miquel Campmany, l'Isaac.

El 1940 ens fou denegada l'autorització per la Delegació del Ministerio de Cultura, i es representaren els pastorets castellans; el 1941 ja ens permeteren "L'Estel", i fins el 1943 no ens donaren permís per fer els d'en Folch i Torres. A remarcar que, mentre es feien les obres, ja havíem representat "El divino impaciente" al Foment Hortenc i "El verdugo de Sevilla" al local dels propietaris de la barriada Fargas.

Pel març del 1941 mossèn Miquel Pujol nomenà la primera junta estable del Centre: Domènec Mercader, president; Manel Gausachs i March, vice-president; Pere Solé i Sans, secretari; Joaquim Prat, caixer; i Joan Martínez, comptador. Al poc temps el senyor Prat demanà el relleu, i passà a ocupar la tresoreria en Joan Martínez i la comptaduria en Josep Urdeix; també, per alleugerir la feina de secretaria, es nomenà vice-secretari l'Armand Calafell i Domènech. Cal remarcar que en aquell moment es comptava ja amb la inestimable col·laboració, més que col·laboració, del tan recordat mossèn Josep Tintó. (Vegeu els "records" publicats al núm. 26 d'aquest Butlletí.)

Essent parentori el millorament de l'escenari i l'adecentament de la sala, es buscà finançament per poder efectuar les obres corresponents. El pressupost era de 30.000 pessetes de les de 1941, i s'obtingueren un crèdit bancari de 10.000 pessetes al 4% per un any, renovable al venciment, cinc préstecs personals per un total de 19.000 pessetes al 3% i a llarg termini, i set donatius per un total de 4.350 pessetes. A més, foren vuit els socis que augmentaren voluntàriament les seves quotes. Així es pogueren començar les obres el 21 d'octubre del 1941 i aquell Nadal ja es feren els pastorets al renovat teatre.

A remarcar, per damunt de tothom, l'actuació de l'inovidable Manel Gausachs, treballant en la modificació de l'escenari; obra seva fou el quadre elèctric, amb la instal·lació corresponent, que li ocuparen hores i més hores de dia i de nit.

Posteriorment es modificà l'estructura de damunt del cafè, que quedà distribuïda en tres habitacions destinades: una, a secretaria; una altra, a reunions i cercles d'estudis, i una tercera, pensant en la instal·lació d'un billar. Per acabar de cobrir l'import de les obres es feu una important rifa; els premis eren una motocicleta, una bicicleta i un aparell de ràdio, premis que foren exposats als

1927: Inauguració del teatre que seria cremat el 1936.

magatzems Estebe de la plaça Eivissa. (Per cert que no es presentà el guanyador de la bicicleta; gràcies per l'obsequi.)

Pel febrer del 1944 el conegut escultor Camps i Arnau, nebot de la senyora Rosa Camps de Mercader, obsequià el Centre amb una magnífica imatge de Sant Lluís, que és la que està situada al seu altar de la Parròquia.

El 1945 s'efectuaren importants millores a l'escenari amb vistes a perfeccionar les representacions de "La Passió". Un grup de joves capitanejats per l'enyorat Josep Comas, del que formaven part en Francisc Víntró i l'Eusebi Martí, treballaren a pic i pala contra el formigó de l'antic frontó, per dotar l'escenari d'un soterrani que fou inaugurat pel sacre espectacle d'aquell any. Per aquells dies el senyor Domènec Mercader, a petició pròpia, cessà en el càrrec de president que en una segona etapa venia ocupant des del 1941. Unànimment fou elegit per primera vegada en Ferran Solé per ocupar la presidència. El Nadal del mateix any es canviaren el meitat de les butaques de la sala.

El maig del 1946, entre d'altres millores, s'instal·laren unes magnífiques i espaioses prestatgeries a la biblioteca situada en un dels departaments de l'antiga vivenda; millores dissenyades amb molt de gust pel soci artista Jordi Farrés. Per la Festa Major d'aquell mateix any s'inauguraren tres esplèndids diorames obra de l'amic Joan Mari, president de l'Associació de Pessebristes de Barcelona, i dels també socis Francisc de P. Casademunt i Angel Borràs, representant, respectivament, l'Església Vella, Sant Genís dels Agudells i Sant Cebrí. Posteriorment, durant molts anys, s'anaren construint diorames, especialment amb motius de Nadal i també de la Passió del Senyor, afegint-se als anteriors artistes el conegut pesse-

brista, també de la casa, Josep Civit. Era un orgull de l'entitat comptar amb un tan selecte grup d'artistes, als quals també hem d'afegir els noms de Ricard Vendrell i Ignasi Mercader, que havien pintat quantitat de decorats, com també en Francesc Casademunt, en Jordi Farrés i l'Àngel Borràs.

Mossèn Miquel Pujol ha estat nomenat rector de la parròquia de Santa Anna, i el 21 de novembre del 1948 fa entrada el nou rector Pere Simó, que tot seguit es manifesta com un entusiasta del Centre; suggereix molt aviat la necessitat d'una reforma total del local. No teníem pas diners, però, com deia en Ferran a la seva entrevista, "varem acudir els ulls, ens tirarem de cap a l'aigua i llençarem la casa per la finestra".

(Continuarà.)

Pere Solé i Sans (soci nº 1)

excursionisme

Sortida núm. 41

Bellpuig, Mollerussa i Balaguer

Aquesta sortida —la del dissabte 22 de juny de 1991— tenia com a motiu principal homenajar les mestres dels cursos de Manualitats del C.P.H. El que actualment se'n diu "Viatge de fi de curs".

De bon matí el temps semblava que ens volia fer la guitz com en altres ocasions al llarg de la temporada: plòvia i el cel estava tot tapat i negre. Per sort, a mida que avançava el dia, les coses anaven canviant i tinguérem un dia esplèndid.

Després de la parada per esmorzar a la Panadella, continuàrem cap a Bellpuig d'Urgell, per visitar-hi el temple parroquial, on hi ha el bellíssim sepulcre dels Cardona, tallat en marbre italià.

El mausoleu de Ramon Folch de Cardona i Anglesola és una peça cabdal de l'escultura del Renaixement conservada a Catalunya, feta per Merliano da Nola a Itàlia el segle XVI, en marbre blanc de Carrara. Els relleus i figures simbòliques disposats en una estructura arquitectònica dins l'estil renaixentista representen les virtuts del Duc i les seves victòries.

En sortir del temple, els que van voler pogueren adquirir "piropos", uns caramels que diu que són molt bons.

A partir d'aquí, els autocars tingueren certa dificultat a seguir la ruta, a causa dels desviaments, en general poc senyalitzats, que es construïem per evitar el pas de vehicles per dintre dels pobles. Haguérem de fer moltes maniobres amunt i avall i moltes voltes per

trobar el camí adequat. Finalment, arribàrem a Mollerussa. (Mollerussa, Mollerussa, mon amour... Les vaques pasturen, i ensenyen...)

De vaques, no en varem veure cap. El que sí veírem va ser el museu de vestits de paper, instal·lat a la S.C.R. l'Amistat, on es recullen els vestits confeccionats exclusivament amb paper, en els concursos nacionals que se celebren des de fa més de vint anys en aquesta ciutat. Un dels visitants va proposar d'incloure aquesta confecció entre les manualitats que es realitzen al Centre, però li replicaren rotundament que això comporta molta feina i dificultats.

Per sortir del poble, tinguérem les mateixa feina que per entrar-hi: voltes i més voltes. (Crec que vam passar tres o quatre vegades pel mateix lloc.)

Per fi arribàrem a Balaguer, capital comarcal de la Noguera, amb la seva plaça Major porticada i carrers antics d'interès. Primerament, vam dirigir-nos per un ramal, a l'esquerra de la carretera al Port d'Agor, i pujar al turó ocupat en part per la Suda i, a l'altre extrem, pel sumptuós santuari on es venera el famós sant Crist de Balaguer, talla del segle XIV. Una esplanada ajardinada i panoràmica envolta l'edifici. Del lloc, en tenen cura les monges clarisses.

Després, cap a dinar al restaurant "El Faro" a base de la minuta següent:

Amanida mixta
Escudella barrejada
Pollastre amb prunes i panses
Crema catalana
Pa, vi, aigua, cava, cafè i gotes

En saber que ens donarien escudella, tothom va posar el crit al cel: Escudella, amb aquesta calor...! Però quan va ser el moment, molts van ser els qui van repetir.

Al final, va dirigir-nos la paraula els sots-president del Centre, felicitant i donant les gràcies a les senyores de Manualitats per la seva tasca i dedicació, sobretot a les professores.

Després d'una breu passejada per Balaguer, empenquem la tornada cap a Barcelona, on ambarem amb temps suficient, car hi havia qui tenia d'actuar o estava relacionat amb la representació teatral.

Ara, a esperar l'octubre per reemprendre aquestes sortides, programades segons un avant-projecte que ens oferiren.

En PAU

esbart

Ballades tradicionals i... al Nou Camp

Davant l'entrada de l'Església d'Horta i per la festa de Sant Joan Baptista, patró de la Parròquia, va tenir lloc el passat dia 24 de juny una petita ballada de l'Esbart. Aquest any hi va participar el Grup de Pares.

Ja som a la tardor, les vacances s'han acabat i una nova temporada comença per al nostre Esbart i de quina forma!... Tots els grups assagen, preparen noves danses i ja estan actuant.

A la Festa Major d'Horta hi va haver la tradicional ballada a la plaça de Santes Creus. El Grup Jovenil hi va actuar presentant a tota la veïnada una mostra del seu repertori.

I durant les festes de la Mercè hem tingut l'honor i la joia de ser presents als actes de celebració del XXXIV aniversari de la inauguració del camp del F.C. Barcelona.

Al matí del dia de la Mercè i a l'esplanada de l'Estadi va ballar davant d'un nombre públic el Cos de Dansa sota la direcció coreogràfica de Francesc Miralles i amb l'acompanyament de la cobla "La Principal del Llobregat". Vàrem presentar una autèntica obra escènica. La música en viu, la vestimenta, les danses populars catalanes, l'art i la gràcia dels dansaires... tot fou meravellós i insuperable. Les persones que ho presenciaven van gaudir molt amb la qualitat de l'actuació i donaren el seu beneplàcit amb grans aplaudiments.

El moment culminant fou quan el President del Barça, Sr. Núñez, va llurar a la Presidenta de l'Esbart, Sra. Maria Broc, presentant tot l'Esbart, una figura ben coneguda dels barcelonistes: "Avi del Barça", amb dedicatòria al Centre Parroquial d'Horta.

Es va fer esment públic de l'efemèride que celebrem: el 125è aniversari de la fundació del Centre Parroquial, i, amb aquest present, tot agraint la nostra col·laboració a l'acte, van voler testimoniar el seu afecte, simpatia i admiració pels 125 anys d'història de la nostra institució.

Com sigui que el Cos de Dansa va fer un recital magistral, mai no vist a l'Estadi, va plaure especialmen-

te al Consell Directiu del Barça i ens van invitar per una propera ballada al mig del camp i en un dia de partit. Ja en sereu informats.

La nostra actuació ha tingut ressò en els mitjans de comunicació: premsa i televisió. Fòrem molts els socis presents i amb nosaltres el President, Sr. Enric Roig-Fou, doncs, un dia molt assenyalat per a l'Esbart Folkloric d'Horta.

Estem preparant la sortida a Montserrat per al proper diumenge 6 d'octubre. Aquest any, a més a més de la Romeria i a causa dels 125 anys de vida del Centre, se'ns ha concedit poder fer una ofrena floral i de dansa a la Verge. La realitzaran tots els grups de l'Esbart. Hi són tots convidats i serà una ocasió de retre homenatge de gratitud i devoció a la Moreneta.

SI VOLS BALLAR, SI VOLS APRENDRE DANSA, VINE A L'ESBART!

Albert

Epístoles a la Redacció

Contesta a un soci-a-qui-li-agrada-investigar

D'on ve l'ús genèric de "Lluïsos"? Copio el que diu Antoni Pladevall, doctor en història, professor de la Facultat de Teologia de Barcelona:

LLUISOS membres de la branca masculina derivada de la Congregació Mariana que tingueren aquest nom per la seva especial devoció i al seu patronatge de Sant Lluís Gonzaga. A la fi del segle XIX s'instituíren congregacions de Lluïsos independents de la Congregació Mariana, a totes les diòcesis catalanes i foren famosos els Lluïsos de Gràcia, els Lluïsos de Taradell, que han deixat el seu nom a una cobla de música, i els Lluïsos de Girona. (G.E.C., v.9, p. 313.)

Vista aquesta informació, afegim que el Centre fundat el 1866, fins al 1889 no tingué el nom d'Acadèmia de Sant Lluís Gonzaga, i no s'inscriví a les congregacions marianes que cita el Dr. Pladevall, però es tingué sempre una gran devoció al patró de la joventut Sant Lluís i per afinitat amb les altres Entitats que es formaven a redós de les parròquies, de temps immemorial, pels hortencs parlar del Centre era dir "els Lluïsos", i en les seves activitats fora de casa eren coneguts com a "Lluïsos d'Horta".

A la barriada se sabia bé qui era dels Lluïsos i qui no, i durant la revolta del 1936, les "patrulles de control" coneixien on eren i què volien i els perseguien amb l'atany d'emborrar la seva influència i no deixar-ne rastre, incendiant i destruint les instal·lacions dels Lluïsos.

Amb emoció celebrem els 125 anys dels Lluïsos d'Horta, esperançats que encara han de donar bons fruits molts i molts anys més.

Antoni Caminal